

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Widło (przewodniczący)

SSN Marcin Łochowski

SSN Grzegorz Żmij (sprawozdawca)

w sprawie z protestu L. S.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
przy udziale:

1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

2) Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 28 lipca 2020 r.

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

L. S. wniósł w dniu 16 lipca 2020 r. do Sądu Najwyższego protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i uznanie za nieważny wybór A.D. na Prezydenta RP. W uzasadnieniu protestu skarżący podniósł okoliczności związane z pierwotnym wyznaczeniem terminu wyborów na dzień 10 maja 2020 r., wydaniem uchwały PKW z dnia 10 maja 2020 r. nr 129/2020, przyjęciem ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego i wyznaczeniem wyborów

prezydenckich na dzień 28 czerwca 2020 r. oraz wyraził własną ocenę prawną zaistniałego stanu faktycznego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy L. S. podlegał pozostawieniu bez dalszego biegu.

Prawo obywatela do wniesienia protestu wyborczego wywodzi się z przepisów konstytucyjnych. Jak stanowi art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie.

Zasady i tryb organizacji wyborów Prezydenta RP w związku z ogłoszonym stanem epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej reguluje ustawa z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (t.j. Dz.U. 2020, poz. 979, zwana dalej u.wyb.2020). W zakresie nieuregulowanym w ww. ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. 2019, poz. 694 ze zm., zwanym dalej k.wyb.) (art. 1 ust. 2 u.wyb. 2020).

Protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej musi spełniać wymogi przewidziane w art. 82 § 1 k.wyb., aby mógł być przedmiotem merytorycznego rozpatrzenia przez Sąd Najwyższy. Protest wyborczy musi być zatem wniesiony z powodu: dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Postępowanie w sprawie protestu wyborczego ma na celu zapewnienie wyborcom ochrony prawnej przed przestępstwami i deliktami wyborczymi, które utrudniają lub uniemożliwiają im korzystanie z praw wyborczych w nieskrępowany i efektywny sposób. Przedmiotem zarzutu powinny być więc takie okoliczności (działania lub zaniechania), wskutek których tak rozumiany własny, rzeczywisty i aktualny interes prawny protestującego doznał naruszenia. Przyjęty w Kodeksie

wyborczym model protestu wyborczego polega na sprawowaniu przez Sąd Najwyższy indywidualno-konkretnej kontroli ważności wyborów, natomiast brak jest podstaw prawnych do prowadzenia przezeń kontroli abstrakcyjnej (postanowienia Sądu Najwyższego z: 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19; 30 października 2019 r., I NSW 117/19, 20 listopada 2019 r., I NSW 216/19).

Obowiązkiem wnoszącego protest wyborczy zgodnie z przepisami Kodeksu wyborczego jest sformułowanie w nim zarzutów dotyczących naruszenia unormowań zawartych w tymże kodeksie, albo dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom – mające wpływ na wynik wyborów, jak też przedstawienie lub wskazanie dowodów uzasadniających te zarzuty (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2014 r., III SW 8/14, z dnia 24 czerwca 2019 r., I NSW 16/19).

W ocenie Sądu Najwyższego powyższemu obowiązkowi skarżący nie podołał. Pomimo zawarcia w uzasadnieniu protestu dokonanej przez skarżącego oceny prawnej przedstawionego przez niego stanu faktycznego, nie sposób jest potraktować ją jako konkretny zgłoszony przez wnoszącego protest zarzut. Zresztą skarżący nie wskazał w sposób konkretny, w jaki sposób zaistniały stan faktyczny miałby wpłynąć na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów. Sam skarżący przyznaje, że jego wywody w tym zakresie mają charakter hipotetyczny. Oznacza to, że protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 § 3 k.wyb., ponieważ brak w nim skonkretyzowanego zarzutu dotyczącego naruszeń, o jakich mowa w art. 82 § 1 k.wyb. Odnotować przy tym należy, że nie jest rolą Sądu Najwyższego formułowanie i poszukiwanie za wnoszącego protest zarzutów na jakich ma się on opierać.

Zgodnie z art. 322 § 1 zd. 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 322 § 1 zd. 1 k.wyb. w zw. art. 15 ust. 2 u.wyb. 2020, w zw. z art. 321 § 1 k.wyb. i w zw. z art. 1 ust. 2 ustawy pozostawił protest bez dalszego biegu.

